

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bhar. II. 354/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság 2009. november 18. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt vádlott neve ellen indított büntető ügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2009. április 30. napján kihirdetett 3.Bf. 641/2008/9. számú ítéletét helybenhagyja.

Indokolás:

vádlottat a Nyíregyházi Városi Bíróság 42.B. 2465/2003/52. számú ítéletében bűnösnek mondta sikkasztás büntetében [Btk. 317. § (1) bekezdés (5) bekezdés a) pontja] és ezért őt összesen 90 000 forint pénzbüntetése ítélte. Rendelkezett az ügyben lefoglalt tárgyak és okiratok sorsáról valamint a bűnügyi költségről is. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 3.Bf. 641/2008/9. számú ítéletével a Nyíregyházi Városi Bíróság ítéletét részben megváltoztatta és vádlottat a sikkasztás büntette miatt emelt vád alól felmentette. A másodfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, felmentése miatt bűnösségének megállapítása végett. Az ügyészi fellebbezés szerint a másodfokú bíróság által elfogadott vádlotti védekezés is alkalmas bűncselekmény megállapítására, ugyanis a vádlott védekezése szerint a sértett ahhoz járult hozzá, hogy az általa átadott pénzösszeget a sértett magántulajdonában álló ingatlan fejlesztésére fordítsa, nem pedig ahhoz, hogy azt általában az alapítvány céljaira használja fel. Ebből következően annak sincs jelentősége, hogy milyen összegű volt az alapítvány összes bevétele és kiadása, ugyanis a vádlott akkor is a sértett rendelkezésével ellentétesen, a céltól eltérően használta fel a 28 ezer guldent, hogyha azt általában az alapítvány kiadásainak finanszírozására fordította. Azt is hangsúlyozta az ügyészi fellebbezés, hogy a vádlott védekezésében megjelölt állattartási költségek kizárólag a vádlott saját tulajdonában álló állatállomány tartásával kapcsolatban merülhettek fel, hiszen a költségek felmerülésekor azok már szétosztásra kerültek és nem voltak az alapítvány tulajdonában.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.193/2009/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést irányba és indokai alapján is fenntartotta. A fellebbviteli főügyészség átiratában hangsúlyozta, hogy a Alapítvány valamint az Alapítvány közötti együttműködési megállapodásból egyértelműen megállapítható az, hogy a Alapítvány korábban állami gondozott gyermekek segítségét kívánta biztosítani támogatásaival, amelyek így céladománynak tekinthetők, és ebből az következik, hogy a Alapítvány az és az Alapítvány más kedvezményezett körét nem kívánta támogatni. A sértett a Alapítvány Kuratóriumának elnökeként írta alá az együttműködési megállapodást és a szándéknyilatkozatot is, és nyilvánvaló, hogy a támogatása az együttműködésben vállalt projekt végrehajtását szolgálta annak ellenére, hogy a sikkasztás büntettének elkövetési tárgyaként megjelölt pénzösszeget mint magánszemély adományozta. Abban az esetben, ha a támogató az adományát kifejezetten nem kéri vissza illetve további sorsáról nem rendelkezik, a döntéshozatal a kuratórium hatáskörébe tartozik abban az esetben, ha az adott céltámogatás eredeti rendeltetése szerint okafogyottá válik és felhasználása megghiúsul. Az alapító okirat rendelkezéseiből ugyanis az következik, hogy az alapítványi adomány más alapítványi célra automatikusan nem használható fel. Az Alapítványnál azonban 1999 és 2002-es évek időszakában a kuratórium nem működött és a vádlott túllépte a hatáskörét, amikor az adományról rendelkezett, hiszen ő az alapítványi vagyon felett rendelkezési jogkörrel nem bírt.

A fellebbviteli főügyészség fellebbezése szerint a másodfokú bíróság tényállás kiegészítése a sikkasztás büntettének megítélése szempontjából közömbös. Abban az esetben ugyanis, ha a bíróság elfogadja azt, hogy a pénzösszeg más célú felhasználásáról a sértett rendelkezett, a sikkasztás büntettének tényalapja szintén bizonyított. Az a sértetti rendelkezés, hogy az összeget fordítsák a farm fejlesztésére, az nyilvánvalóan magáncélt volt hivatott szolgálni, hiszen a farm a sértett magántulajdonában volt. Indítványozta továbbá kiegészíteni a tényállást azzal, hogy a sértett a Alapítvány kuratóriumi elnökeként 1998. október 22. és 1999. május 3. között 220 250 holland guldent utalt át az Alapítvány támogatására és működtetésére. A szakértői vélemény szerint azonban sem alapítványi bankszámlára, sem a házipénztárba nem került az Alapítványtól illetve a sértettől származó adomány bevételezésre. A gulden átváltási arányszámára tekintettel ez az összesen 25 427 325 forint összeg bőséges fedezetet biztosított a megyei bíróság ítéletében rögzített könyvelési különbözetre, amely 4 835 698 forint. A sértetti rendelkezéstől eltérő pénzhasználás pedig az összeg jogtalan eltulajdonításával egyenlő, így a bűncselekmény megvalósult.

A bejelentett ügyészi fellebbezés nem alapos.

A harmadfokú bíróságként eljáró Debreceni Ítéltábla a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az első- illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e. A felülbírálat során megállapította, hogy a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt azáltal, hogy a bűnösség kérdésében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően rendelkezett. [Be. 386. § (1) bekezdés a) pontja]

A harmadfokú bíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság helyesen döntött, amikor a Be. 353. § alapján az ügyet tárgyalásra tűzte ki és bizonyítást vett fel, és helyes az ennek alapján tett tényállás kiegészítése illetve módosítása. Az általa megállapított tényállás alapvetően megalapozott, azt csupán azzal kell pontosítani, hogy sértett tudomással bírt arról, hogy az általa a vámterhek megfizetésére átadott 28 000 gulden befizetésétől a vámhatóság eltekintett. vádlott a rendelkezésre álló 28 000 guldent megmutatta a sértettnek, amely összeg az asztalának fiókjában rendelkezésre állt. A sértett azt nem kérte vissza, hanem úgy rendelkezett, hogy az összeg alapítványi célok elérésére illetőleg az úti tanya fejlesztésére is fordítható a továbbiakban.

Az ítéletábra a tényállás pontosítást részben a vádlott illetőleg és megyei bíróság által is elfogadott tanúvallomásai alapján pontosította. A tényállás kiegészítés lényegében a megyei bíróság ítéletének indokolásából is következik, azonban azt ítéletszerkesztéssel a történeti tényállásban is rögzíteni kell. Az ítéletábra a tényállást a Be. 388. § (2) bekezdése alapján helyesbítette és ítéletét a Be. 388. §. (1) bekezdés alapján a megalapozott tényállásra alapította.

Az ítéletábra egyetértett a másodfokú bíróság azon helyes jogi okfejtésével, hogy a vádlott részéről sem az eltulajdonítás, sem a sajátjaként rendelkezés a 28 000 gulden vonatkozásában kétséget kizáróan nem bizonyítható. Helyesen állapította meg a megyei bíróság azt, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáróan nem lehet arra következtetést levonni, hogy vádlott az alapítvány részére juttatott 28 000 gulden adományt nem az alapítvány működése körében használta fel, és ebből következően teljes bizonyossággal büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg a sikkasztás bűntettében.

Az ítéletábra alapvetően egyetértett a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség egyébként igen színvonalas fejtegetésével annak kapcsán, hogy a Legfelsőbb Bíróság KK.2. számú döntése valamint az alapítvány alapító okirata alapján, ha a támogató az adományát kifejezetten nem kéri vissza illetve további sorsáról nem rendelkezik, az adott céltámogatás eredeti rendeltetésének okafogyottá válása esetén a döntéshozatal a kuratórium hatáskörébe tartozik. Ilyen esetben a vádlott egyszemélyi döntése kétségtelenül nem pótolhatta a kuratórium döntését. A tényállásból megállapítható azonban az, hogy a céltámogatás eredeti rendeltetésének okafogyottá válását követően - 28 000 gulden vámkötelezettségkénti befizetésének felszabadulása után - a sértett kifejezetten úgy rendelkezett a vádlott, valamint további a bizalmát élvező személyek jelenlétében, hogy az összeg más alapítványi célokra illetve az alapítvány céljait is szolgáló tanyájának a fejlesztésére is fordítható. Abban az esetben, ha a sértett a 28 000 guldent kizárólag magáncélra akarta volna felhasználni, nem döntött volna ettől eltérően, amikor a rendelkezésre álló pénzeszeget a vádlott az íróasztal fiókjában számára megmutatta.

Nem látott lehetőséget az ítéletábra az első- és másodfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított ítéleti tényállásnak a vádlott terhére történő megváltoztatására a 25 427 325 forint összeg vonatkozásában. A másodfokú bíróság eljárása során készült kiegészítő könyvszakértői vélemény egyértelműen azt tartalmazza, hogy az alapítvány teljes bevétele

10 589 604 forint volt, míg kiadása 15 425 302 forint, és ezt az ítélet tényállásában helyesen rögzítette is.

A Be. 78. § alapján eljáró bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességében szabadon értékelte, ennek indokait kifejtette, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapította meg. A mérlegeléssel a releváns tények rögzítésével és figyelembevételével megállapított tényállás felülmérlegelésére a harmadfokú eljárásban lehetőség nincs.

Szükséges rámutatni arra is, hogy jelen esetben a harmadfokú eljárásban a felülbírálat alapját a másodfokú bíróság felmentő ítélete képezi. A Be. 388. § (1) bekezdése alapján az ítélet tábla kötve van a másodfokú ítélet tényállásához. Azt csak pontosítani, kiegészíteni lehet, de csak oly módon, hogy a Be. 352. § (2) bekezdés b) pontja és a Be. 388. § egybevetésével megtett jogértelmezés szerint eltérő tényállás megállapításához nem vezethet. A fellebbezési főügyészség indítványa lényegében erre irányult. Amennyiben a harmadfokon eljáró bíróság osztja a tényállás jelentősebb kiegészítésére irányuló indítványt, amely a korábbi tényállástól eltérően már bűnösség megállapítására alkalmas, akkor az ügy hatályon kívül helyezéséről kell dönten.

Megjegyzendő azonban az is, hogy bűnösséget megállapító ítélet harmadfokú felülbírálat esetén a felmentés, vagy eljárás megszüntetés irányába ható döntés esetén hasonlóan a másodfokú eljárás szabályaihoz, helye lehet eltérő tényállás megállapításának.

A másodfokon eljáró megyei bíróságnak a megállapított tényállásból levont jogi következtetése jogszerű, és helyes az ezzel kapcsolatos indokolása is. Bár kétségtelenül több adat is a vádlott bűnössége irányába mutatott, azonban kétséget kizáró bizonyossággal a vádlott sikkasztásra irányuló szándékára és tevékenységére következtetni nem lehetett. Helyesen állapította meg és rögzítette a bíróság a felmentés jogcímét, és jogszabályi helyét is. Az ítélet egyéb rendelkezései is helytállóak, így az ellene bejelentett fellebbezés alaptalan.

Mindezek alapján a Debreceni Ítélet tábla a Be. 391. illetve a Be. 393. §-a alapján nyilvános ülésen, a Be. 397. § alkalmazásával a másodfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

Debrecen, 2009. november 18.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács tagja- előadó

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács tagja

Záradék:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.Bf. 641/2008/9. számú ítélete a Debreceni Ítélet tábla Bhar.II. 354/2009/4. számú végzésével 2009. november 18. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2009. november 18.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő